

[Knud Lind]

120 km i timen på motorveje. Jeg mener i øvrigt som ministeren, at det er dejligt, hvis man får den konference ministeren ønsker. Der vil komme mange andre problemer frem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 33:

Forslag til lov om ændring af lov om børnetilskud og andre familiedydelser. (Nedsættelse af indkomstgrænse, ændret indkomstgraduering).

(Fremsat 12/10 83).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Torben Lund (S):

Det er jo en gammel kending, havde jeg nær sagt, og derfor skal jeg i vidt omfang henvise til de bemærkninger, jeg kom med sidste efterår om et tilsvarende forslag, og det er bemærkninger, som bestemt ikke er blevet mindre aktuelle.

Der er gennemført enorme besparelser, som berører børnefamilierne, og besparelser på dagpengeområdet, som også berører børnefamilierne, og derfor kan det ikke undre socialministeren, at vi i lighed med sidste efterår ikke kan medvirke til dette forslag, som efter bemærkningerne vil berøre ikke mindre end 180.000 familier i 1984.

Vi er enige med regeringen i, at det er nødvendigt med nogle budgetforbedringer, også væsentlige budgetforbedringer, men vi har anvist regeringen nogle andre måder at finde de budgetforbedringer på, og nogle

måder, som ikke indeholder besparelser, der direkte sigter imod børnefamilier eller andre specielle grupper i samfundet. Jeg vil opfordre socialministeren til at tage under overvejelse, om ikke han skulle bruge nogle af de anvisninger i stedet for at fortsætte med forslag, der vedrører besparelser på børnefamilierne.

I dag er der offentliggjort en artikel af hr. Fogh Rasmussen, som muligvis er ny børnepolitisk eller socialpolitisk ordfører for venstre. I artiklen slår man til lyd for en meget betydelig forhøjelse af børnetilskuddene, ganske vist i stedet for længere barselorlov. Jeg vil da godt høre, da jeg går ud fra, at socialministeren har læst denne artikel, om det er et forslag, som er at betegne som et regeringsforslag, at der skal gennemføres nogle store forhøjelser af børnetilskuddene, for så vil vi naturligvis gerne være med til at diskutere det. Artiklen afsluttes med følgende:

»Fremtidige generationer vil med rette fælde en knusende dom over os, hvis vi bliver til enøjede statsbogholdere, der forsømmer at afsætte de fornødne midler til børnene, som er Danmarks fremtid.«

Det er jo da i hvert fald en flot afslutning på en artikel, og jeg vil gerne høre, om det er noget, socialministeren vil forsøge at leve op til i den kommende tid.

Agnete Laustsen (KF):

Såvel dette som det efterfølgende lovforslag fremsætter socialministeren med indledningsordene: »Som led i regeringens sparebestræbelser«.

For så vidt angår det forslag, vi nu behandler, forudser ministeren en statslig besparelse på ikke mindre end 220 mill. kr., som skal bæres af ca. 180.000 familier med en socialindkomst på over 168.000 kr. Det er altså en besparelse, som rammer de højere indtægtsklasser, det synes jeg er værd at lægge mærke til. Det er sådan, at hvis grænsen for indtægtsafhængigt børnetilskud var blevet bibeholdt, ville den have været oppe på 180.000 kr.

Vi finder fra konservativ side, det er rimeligt, når der skal spares, og det skal der, at vi aftrapper en ydelse som børnetilskuddene. Vi kan derfor gå ind for en positiv udvalgsbehandling.

Henrik Toft (V):

Venstre kan støtte dette lovforslag, lige så vel som vi for et år siden kunne støtte et lignende forslag, hvor der var taget nogle flere ting med.

Agerschou (SF):

Socialministeren har med lovforslag nr. L 33 genfremsat et forslag om forringelse af børnetilskudsordningen, som han ikke kunne få flertal for i efteråret 1982, og som han forhåbentlig heller ikke kan få flertal for i dette efterår.

Når der overhovedet er noget, der hedder børnetilskud, er det en konsekvens af, at der er børn i det danske samfund, og der er faktisk nogle af os, der stadig væk er interesserede i, at der er børn i samfundet. Tilskuddene er et forsøg på nødtorftigt at kompensere for de forskelle i levevilkår, der opstår ved, at nogle vælger at få børn, mens andre vælger ikke at få børn. Det gør man altså i øjeblikket ved at sikre nogle børnefamilier et lidt bedre økonomisk grundlag.

I øvrigt er SF enig – ligesom socialdemokratiet er det – med hr. Fogh Rasmussen fra venstre, der har udtalt, at børnetilskudsordningen burde være langt bedre, end den er i dag. Jeg vil ligesom hr. Torben Lund citere det afsnit i hr. Fogh Rasmussens artikel, der lægger op til en ny børnepolitik fra venstres side:

»Fremtidige generationer vil med rette fælde en knusende dom over os, hvis vi bliver til enøjede statsbogholdere, der forsømmer at afsætte de fornødne midler til børnene, som er Danmarks fremtid.«

Jeg kunne ikke sige det bedre selv!

Ordningen, som den er nu, rører imidlertid ikke ved de grundlæggende årsager til børnefamiliers stadig forringede vilkår. Hertil kræves helt andre initiativer, f.eks. at sikre forældres tilknytning til arbejdsmarkedet, at sikre forældres adgang til uddannelse, at sørge for gode daginstitutioner til overkommelige priser samt at mindske forskellen i boligstandard og boligudgifter.

Lige siden børnetilskuddene blev indført som en kontant ydelse til børnefamilier i stedet for, at beløbet blev trukket fra i de pågældendes skat, har skiftende regeringer haft et godt øje til disse tilskud, når der skulle spares. Gennem 1970'erne er der således sket

stadige forringelser. Det har dels betydet, at realværdien af børnetilskuddene er faldet kraftigt – f.eks. er det almindelige børnetilskud blevet reduceret med over en fjerdedel i tiden fra 1970 til 1980 – dels, at færre og færre familier er berettigede til at modtage denne ydelse. Denne skrue skal efter den konservative regerings opfattelse have endnu en omgang. Hvis socialministerens forslag bliver vedtaget, vil yderligere 65.000 familier helt miste deres tilskud, mens andre 115.000 familier vil få mindre end før. Ved højtidelige lejligheder erklærer stort set alle partier i folketinget sig som tilhængere af at sikre børnefamilier bedre vilkår, men når det kommer til konkret handling, forsøger de så vidt muligt at forringe de gældende ordninger.

SF kan naturligvis ikke medvirke til dette forringelsesforslag. Vi synes desuden, man skal huske på, at samtidig med at regeringen kommer med denne slags initiativer, lover statsministeren i sin åbningstale bedre vilkår for aktieejere og lavere skat for de allermost velbærgede i vort samfund. Det er enestående hyklerisk. Hensigten med regeringens politik er klar nok: de rige skal forkæles, mens de, der i forvejen har fået ringere levevilkår, skal have endnu en omgang.

Birgith Mogensen (CD):

Besparelser også på det sociale budget er nødvendige, men samtidig drejer det sig om ikke at ramme de svageste grupper i befolkningen. Lovforslag nr. L 33 er et godt eksempel på, at dette besparelsesprincip kan praktiseres. Ingen kan med rette hævde, at familier, der har en samlet socialindkomst på over 168.000 kr. kan betegnes som økonomisk svage i vort samfund. Derfor finder CD det rimeligt, at børnetilskud for den del af socialindkomsten, der overstiger 168.000 kr. grænsen, yderligere nedsættes med 4 pct. Hidtil har reduceringssatsen været 6 pct. Denne sats ønskes forhøjet til 10 pct., hvilket CD kan tilslutte sig.

Tove Niemann (FP):

Forslaget om ændring af lov om børnetilskud og andre familieydelse kan vi fra fremskridtpartiets side tilslutte os. Det har altid været fremskridtpartiets politik, at almindeligt børnetilskud skulle afskaffes helt, og i stedet skulle der en højere skattefri bund-

[Tove Niemann]

grænse til for at hjælpe børnefamilierne. Hovedparten af besparelserne i dette lovforslag, nemlig 216 mill. kr., falder på det almindelige børnetilskud. Derfor vil vi gå positivt ind i udvalgsarbejdet.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg hører til dem, der med interesse læste aviserne i morges om, at børnetilskuddene skulle forhøjes. Nu står jeg her med pressemeddelelsen, og jeg kan se, at de skal forhøjes i stedet for en længere barselorlov, fordi barselorloven ikke kommer alle til gode. Nu ved jeg godt, at hr. Fogh Rasmussen ikke er til stede, og jeg skal lade være med at afkræve venstres ordfører i dag en argumentation for det og blot fastslå, at en forlængelse af barselorloven faktisk kommer alle til gode, og at man åbenbart ikke har læst forslaget, siden man kan skrive den slags.

Om lovforslaget her skal jeg blot sige, at det radikale venstre sidste år afviste et tilsvarende forslag, og det gør vi også denne gang.

Tinning (VS):

VS har på et tidspunkt fremsat et beslutningsforslag om forhøjelse af børnetilskuddene over en årrække, sådan at de i sidste ende kom til at dække de faktiske merudgifter, der er forbundet med at have børn. På den baggrund kan det selvfølgelig ikke overraske, at vi, fuldstændig ligesom sidste gang socialministeren kom med sit forslag, har tænkt os at gå imod forslaget om at forringe børnetilskuddene.

Også jeg vil godt hæfte mig ved formuleringen af hr. Fogh Rasmussen:

»Fremtidige generationer vil med rette fælde en knusende dom over os, hvis vi bliver til enøjede statsbogholdere, der forsømmer at afsætte de fornødne midler til børnene, som er Danmarks fremtid.«

Jeg vil godt stille et spørgsmål til hr. Henrik Toft, for i modsætning til så mange andre, der er til stede her i salen, har hr. Henrik Toft jo den særlige egenskab, at han er medlem af det samme parti som hr. Fogh Rasmussen. Jeg synes, det er indlysende, at hr. Fogh Rasmussens gode ideer ikke kan tegne regeringen. Regeringen gør nærmest en dyd ud af at rumme partier, der mener hvad som helst, og så samler man sig en gang imellem, når der skal laves et forslag, så det

må næsten sige sig selv. Hvad der interesserer mig, er, om man i partiet venstre skulle have indført noget, der kunne minde om venstresocialisternes fraktionsfrihed eller noget i den retning, sådan at man måske kan forstå hr. Fogh Rasmussens indlæg som et forsøg på at samle en eller anden fraktion omkring det særlige synspunkt, at børnetilskuddene skal forbedres. Jeg synes i hvert fald, at hr. Henrik Toft – ikke af hensyn til mig, for det kan sådan set være lige meget, men af hensyn til den danske befolkning, ikke af hensyn til hr. Fogh Rasmussen, det kan også være lige meget, men af hensyn til partiet venstres synspunkter – skulle komme op og fortælle, om det er hr. Fogh Rasmussen, der har fået en fiks idé, eller om det ligefrem er partiet venstre, der har fået en god idé.

Inge Krogh (KrF):

Kristeligt folkeparti må gå ind for det foreliggende lovforslag. Det er med beklagelse, vi noterer, at vores økonomiske situation er sådan, at man er nødt til at nedsætte socialindkomstgrænsen for modtagelse af det fulde børnetilskud, ligesom vi beklager, at nedsættelsen bliver 10 pct. i stedet for 6 pct. Man må synes, at mennesker med 168.000 i socialindkomst i hvert fald ikke hører til de allerfattigste.

Socialministeren (Palle Simonsen):

Jeg vil gerne takke de ordførere, som har kunnet støtte forslaget. Jeg kan se mønsteret tegne sig på dette tidspunkt på nogenlunde samme måde, som da vi diskuterede dette forslag for et års tid siden, men det forhindrer jo ikke, at vi kommer længere med hensyn til dette forslag i de kommende dage.

Jeg må indrømme, at jeg har svært ved at svinge mig op til de højder, som nogle af modstanderne af dette forslag har gjort, når de taler om, hvor hårdt man nu rammer børnefamilierne. Jeg har forstået på den debat, der har været her i folketinget og udenfor på det seneste, at der dog er en bred politisk forståelse for nødvendige budgetopretninger. Det, det drejer sig om, er, at disse budgetopretninger finder sted på en sådan måde, at de ikke rammer de svage stillede. Jeg mener ikke, at man med nogen ret kan påstå, at vi her skulle ramme de svage stillede.

[Socialministeren]

Når man taler om en socialindkomstgrænse på 168.000 kr., synes jeg, man skal være klar på, at socialindkomsten er et 2 år gammelt indkomstbegreb. Det vil sige, at vi ser det i forhold til en aktuell indkomst på ca. 200.000 kr., så det kan i hvert fald ikke være de lave indkomster, man herigennem rammer.

Jeg har med interesse lyttet til de mange bemærkninger, der har været til hr. Fogh Rasmussens artikel her til morgen. Jeg har læst artiklen med stor interesse, og så har jeg i øvrigt ikke flere kommentarer til det!

Agerschou (SF):

Jeg kan se, at hr. Henrik Toft ikke gør mine til at bevæge sig op fra sin plads, og derfor vil jeg gerne gentage hr. Tinnings spørgsmål: er de synspunkter, hr. Fogh Rasmussen fra venstre netop i dag – det kan da ikke være tilfældigt – har fået offentliggjort, venstres officielle synspunkter, eller er der bare tale om en fraktion, som hr. Fogh Rasmussen er i gang med at danne? Det var hr. Tinnings teori. Jeg kunne godt komme med en anden teori, nemlig at hr. Fogh Rasmussen tilfældigvis i mandags har holdt en tale i en forældreforening et eller andet sted. Jeg synes, det er af interesse at få afklaret, om det er venstres officielle synspunkter, der er givet udtryk for i den artikel, eller om det bare er en tilfældig måde at udtrykke sig på, noget, der mere eller mindre er sket ved en fejltalelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 34:

Forslag til lov om ændring af lov om børnetilskud og andre familieydelse. (Afskaffelse af adgangen til at fravige socialindkomsten som beregningsgrundlag).

(Fremsat 12/10 83).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erik B. Smith (S):

Vedrørende sociale kontante ydelser, udbetalt efter et bestemt indkomstgrundlag, indeholder lovgivningen, det tror jeg er helt uden undtagelse, en sikkerhedsventil, der giver ret til at ændre ydelsen, hvis forudsætningerne, det vil sige indkomstgrundlaget, ændres væsentligt. Bliver indkomsten højere end forventet, behøver samfundet ikke at udbetale ydelsen på det fastsatte niveau, men bliver indkomsten væsentlig lavere end forventet, så har borgeren behov for en højere ydelse. Det er et rigtigt og et godt princip, ikke mindst i sociallovgivningen.

Socialministerens forslag her medfører en besparelse på 20 mill. kr. og, som han siger, en administrativ lettelse for kommunerne. Det fremgår af bemærkningerne, at kommunerne administrerer bestemmelsen, således at et fald i den forventede indkomst betyder en højere ydelse, mens det modsatte finder sted i et mindre omfang. Det, vi skal tage stilling til, er altså, om borgerens behov for en højere socialydelse på grund af en væsentlig ændret, en væsentlig lavere indkomst, skal berettige til en ydelse, eller om vi skal ignorere dette behov.

Hvem er det, vi snakker om? Det synes jeg er et udmærket udgangspunkt. Da der er tale om væsentlige indtægtsnedgange, må man have lov at sige, at det eksempelvis er familier, der mister en forsørgerindtægt, familier, hvor den ene eller begge forsørgerne bliver arbejdsløse eller længerevarende syge og skal have sygedagpenge. Eller hvad med dem på bistandshjælp?

Man spørger uvilkårligt sig selv, om dette er rimeligt. Ministeren anfører i sin fremsættelse, at der er tale om en administrativ lettelse, og det er unægtelig et argument med perspektiver. Jeg mener, at man i den yderste konsekvens burde afskaffe loven; det ville være det nemmeste for kommunerne.